

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ผู้วิจัยจึงนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

- 4.1 สภาพและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา
- 4.2 ผลการสอบถามสภาพการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา
- 4.3 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะ

4.1 สภาพและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา

สภาพทั่วไปของชุมชนและโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีดังต่อไปนี้

1) โรงเรียนบ้านธาตุ

โรงเรียนบ้านธาตุ ตั้งอยู่บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 3 ตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีเขตบริการครอบคลุม 7 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 3, 4, 5, 11, 15, 16 และ 17 มีจำนวนครัวเรือนประมาณ 1,800 ครัวเรือน โรงเรียนห่างจากอำเภอบางประมาณ 3 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดประมาณ 7 กิโลเมตร มีอาคารถาวรจำนวน 4 หลัง มีอาคารประกอบอื่น ๆ อีก เช่น อาคารอเนกประสงค์ ห้องประชุม โรงอาหาร เรือนเพาะชำ สนามกีฬาต่าง ๆ โดยเฉพาะอาคารอเนกประสงค์ของโรงเรียน ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดประชุม อบรม สัมมนาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ่อย ๆ เพราะมีบริเวณกว้างขวาง สามารถดำเนินการได้สะดวก มีห้องเรียนและห้องพิเศษ คือ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา

ห้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เป็นโรงเรียนที่ตั้งของศูนย์วิชาการกลุ่มเปิดสอนการศึกษายุ่งใหญ่ และเป็นโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) เคยได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดโรงเรียนดีเด่น ผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นระดับอำเภอ ปี 2539 กิจกรรมด้านอาชีพที่ทำการสอนที่โรงเรียน คือ การปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ลักษณะชุมชนเป็นหมู่บ้านกำลังพัฒนา ซึ่งมีอาชีพหลักที่สำคัญคือ รับราชการค้าขาย และรับจ้างทั่วไป มีสิ่งบริการสาธารณูปโภคสนับสนุน เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ หอกระจายข่าว ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านธาตุ มีครูทั้งสิ้น จำนวน 24 คน โดยแยกเป็นวุฒิปริญญาตรี จำนวน 18 คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 6 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งโรงเรียน จำนวน 2 คน อาศัยอยู่นอกหมู่บ้าน แต่ภายในอำเภอ จำนวน 18 คน และเป็นครูที่อาศัยอยู่ต่างอำเภอ จำนวน 4 คน มีจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งสิ้น 456 คน โดยแบ่งเป็นระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 120 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 336 คน นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 95 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาในเขตบริการ จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง (2537-2539) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยทุกกลุ่มประสบการณ์ พบว่า นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุดในปีการศึกษา 2538 คือได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 77.95

โรงเรียนบ้านธาตุได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา เพราะมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากที่สุด เป็นศูนย์กลางของกลุ่มโรงเรียน ตลอดจนคณะกรรมการให้ความเห็นชอบมีครูภูมิทัศน์สนับสนุนการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดิโอเทป เครื่องดนตรีไทย วิทย์ โทรทัศน์ จักรเย็บผ้า และอื่น ๆ มีแหล่งน้ำประปา บาดาล ตลอดจนน้ำฝนไว้อุปโภคบริโภคตลอดปี มีไฟฟ้าใช้ครบทุกห้องเรียน ด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่ได้มาจากงบประมาณแผ่นดิน เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่าปีงบประมาณ 2540 ได้รับงบประมาณลดลงจากเดิมทุกหมวด

2) โรงเรียนบ้านคำขวาง

ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลคำขวาง อำเภอดอนจาน จังหวัดอุบลราชธานี มีเขตบริการครอบคลุม 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 6, 7, 9 และ 11 มีจำนวนครัวเรือนประมาณ 2,714 ครัวเรือน โรงเรียนห่างจากอำเภอบประมาณ 8 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดประมาณ 12 กิโลเมตร

มีอาคารถาวรจำนวน 5 หลัง มีอาคารประกอบอื่น ๆ อีก อาคารอเนกประสงค์ เรือนเพาะชำ สนามกีฬาขนาดใหญ่ ใช้ประกอบการแข่งขันกีฬาหลายชนิด มีห้องเรียนและห้องพิเศษ คือ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยเฉพาะห้องสมุดโรงเรียน โรงเรียนสามารถจัดเป็นตัวอย่าง และสามารถส่งเข้าแข่งขันเพื่อประกวดในระดับอำเภอและจังหวัด เป็นโรงเรียนชุมชน เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่และเป็นโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) โรงเรียนนี้เคยได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมระดับก่อนประถมศึกษาดีเด่น ปี 2539 โรงเรียนจัดกิจกรรมสุขภาพดีถ้วนหน้าปี 2540 ตลอดจนเคยเป็นโรงเรียนดีเด่นระดับจังหวัดเมื่อปี พ.ศ. 2532 กิจกรรมด้านอาชีพที่ทำการสอนในโรงเรียนที่เห็นเด่นชัดคือ การเลี้ยงปลา และสัตว์ปีก ตลอดจนการปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ลักษณะชุมชนเป็นหมู่บ้านกำลังพัฒนา ซึ่งมีอาชีพหลักที่สำคัญคือ ทำนาและรับจ้างทั่วไป มีจัดบริการด้านสาธารณูปโภคสนับสนุน เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ หอกระจายข่าว สถานีอนามัย ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านคำขวางมีครูทั้งสิ้นจำนวน 33 คน โดยแยกเป็นวุฒิปริญญาตรีจำนวน 24 คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 7 คน และต่ำกว่าอนุปริญญาจำนวน 2 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งโรงเรียนจำนวน 4 คน อาศัยอยู่นอกหมู่บ้านแต่ภายในอำเภอจำนวน 27 คน และเป็นครูที่อาศัยอยู่ต่างอำเภอจำนวน 2 คน มีจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งสิ้น 624 คน โดยแบ่งเป็นระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 131 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 333 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 160 คน นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนนี้เปิดทำการสอน ที่เหลือผู้ปกครองได้ให้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง (2537 - 2539) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยทุกกลุ่มประสบการณ์พบว่า นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุดในปีการศึกษา 2538 คือได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.99

โรงเรียนบ้านคำขวางได้รับการคัดเลือกให้โรงเรียนเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษาเพราะมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากที่สุด เป็นศูนย์กลางของกลุ่มโรงเรียน ตลอดจนคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ มีครูที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดีโอ เครื่องดนตรีไทย เครื่องมือวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์อื่น ๆ

มีแหล่งน้ำบาดาล น้ำบ่อ น้ำฝนไว้อุปโภคบริโภคตลอดปี มีไฟฟ้าใช้ครบทุกห้องเรียน ด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณแผ่นดิน เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่า ในปีงบประมาณ 2540 หมวดค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุ ได้รับเพิ่มขึ้น ส่วนหมวดค่าครุภัณฑ์ได้รับเท่าเดิม

3) โรงเรียนบ้านท่าลาด

โรงเรียนบ้านท่าลาด ตั้งอยู่บ้านท่าลาด หมู่ที่ 1 ตำบลท่าลาด อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีเขตบริการครอบคลุม 4 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 1, 6, 8 และ 11 มีจำนวนครัวเรือนโดยประมาณ 1,800 ครัวเรือน โรงเรียนห่างจากอำเภอบประมาณ 19 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดประมาณ 23 กิโลเมตร โรงเรียนมีอาคารถาวรจำนวน 3 หลัง มีอาคารประกอบอื่น ๆ อีก เช่น โรงอาหาร เรือนเพาะชำ สนามกีฬา มีห้องเรียนและห้องพิเศษคือ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นโรงเรียนชุมชน เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ และเป็นโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนขนาดใหญ่กำลังพัฒนา ซึ่งอาชีพหลักที่สำคัญ คือ ทานา ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป มีสิ่งบริการสาธารณูปโภคสนับสนุน เช่น ไฟฟ้า ระบาย ไทโรคัพพ์ หอกระจายข่าว ตลอดจนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านท่าลาดมีครูทั้งสิ้น จำนวน 16 คน โดยแยกเป็นวุฒิปริญญาตรีจำนวน 10 คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 6 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งโรงเรียนจำนวน 1 คน และอาศัยอยู่นอกหมู่บ้านแต่ภายในอำเภอจำนวน 15 คน มีจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งสิ้น 373 คน โดยแบ่งเป็นระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 87 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 261 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 25 คน นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนนี้เปิดทำการสอน ส่วนที่เหลือได้ศึกษาทางไกล กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง (2537 - 2539) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยทุกกลุ่มประสบการณ์ พบว่านักเรียนท่าละแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุด ในปีการศึกษา 2537 คือได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.28

โรงเรียนบ้านท่าลาด ได้รับการคัดเลือกให้โรงเรียนเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษาเพราะมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากที่สุด อัตราการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นค่อนข้างต่ำ

ตลอดจนคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ มีวัตถุประสงค์สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดีโอ วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ตลอดจนอุปกรณ์อื่น ๆ มีแหล่งน้ำประปา น้ำบาดาล น้ำฝน วัสดุอุปกรณ์บริโภคตลอดปี มีไฟฟ้าใช้ครบทุกห้องเรียน ด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการบูรณาการการศึกษา ส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณแผ่นดิน และเงินที่มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาค เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่าในปีงบประมาณ 2540 โรงเรียนได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกหมวด

4) โรงเรียนบ้านห้วยชะยุ้ง

โรงเรียนบ้านห้วยชะยุ้ง ตั้งอยู่บ้านห้วยชะยุ้ง หมู่ที่ 12 ตำบลห้วยชะยุ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เขตบริการครอบคลุม 10 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12 และ 13 มีจำนวนครัวเรือนโดยประมาณ 806 ครัวเรือน โรงเรียนห่างจากอำเภอบรรมา 25 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดประมาณ 29 กิโลเมตร โรงเรียนมีอาคารถาวรจำนวน 3 หลัง มีอาคารประกอบอื่น ๆ อีก เช่น อาคารเอนกประสงค์ โรงอาหาร สนามกีฬาต่าง ๆ มีห้องเรียนและห้องพิเศษคือ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นโรงเรียนชุมชน เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่และเป็นโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) เคยได้รับรางวัลชนะเลิศโรงเรียนสอนดนตรีไทยดีเด่น ปี 2539 ชนะเลิศโรงเรียนเฝ้าระวังทันตสุขภาพ ปี 2539 และโรงเรียนจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนดีเด่น ระดับโซนเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ปี 2540 กิจกรรมด้านอาชีพที่ทำการส่งเสริมในโรงเรียนคือ การเลี้ยงปลา และการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ลักษณะชุมชนเป็นหมู่บ้านที่กำลังพัฒนา ซึ่งอาชีพหลักที่สำคัญคือ ทานา ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป มีสิ่งบริการสาธารณูปโภคสนับสนุนเช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ หอกระจายข่าว สถานีอนามัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านห้วยชะยุ้งมีครูทั้งสิ้น จำนวน 27 คน โดยแยกเป็นวุฒิปริญญาตรีจำนวน 25 คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 2 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งโรงเรียนจำนวน 9 คน และอาศัยอยู่นอกหมู่บ้านแต่ภายในอำเภอจำนวน 13 คน มีจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งสิ้น 600 คน โดยแบ่งเป็นระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 133 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 467 คน นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนที่

เหลือบางส่วนได้ศึกษาทางไกลกับศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง (2537 - 2539) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยทุกกลุ่ม ประสพการณ์ พบว่านักเรียนทาคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุดในปีการศึกษา 2537 คือได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.70

โรงเรียนบ้านห้วยชะยุ้ง ได้รับการคัดเลือกให้โรงเรียนเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา เพราะมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากที่สุด เป็นศูนย์กลางของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ มีครุภัณฑ์สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เครื่องเล่นวีดีโอเทป วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เครื่องดนตรีไทย เครื่องคอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ มีน้ำป้อน และน้ำฝนไว้อุปโภคบริโภคตลอดปี มีไฟฟ้าใช้ครบทุกห้องเรียน ด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณแผ่นดินและเงินที่มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาค เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่าในปีงบประมาณ 2540 โรงเรียนได้รับงบประมาณลดลงในหมวดค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ ส่วนหมวดเงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม) โรงเรียนได้งบประมาณเพิ่มขึ้น

5) โรงเรียนบ้านวังยาง

โรงเรียนบ้านวังยาง ตั้งอยู่บ้านวังยาง หมู่ที่ 5 ตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีเขตบริการครอบคลุม 4 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 5, 12, 14 และ 17 มีจำนวนครัวเรือนโดยประมาณ 327 ครัวเรือน โรงเรียนห่างจากอำเภوبرะมา 20 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดประมาณ 24 กิโลเมตร โรงเรียนมีอาคารถาวรจำนวน 2 หลัง มีอาคารประกอบและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เช่น อาคารเอนกประสงค์ สนามกีฬาต่าง ๆ มีห้องเรียนและห้องพิเศษคือ ห้องวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ และเป็นโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) เคยได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัด คือ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาดีเด่น ปี 2532 และครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพดีเด่นในปี 2539 กิจกรรมอาชีพที่ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมในโรงเรียน คือ การเลี้ยงปลา และการปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ลักษณะชุมชนเป็นหมู่บ้านที่กำลังพัฒนา ซึ่งอาชีพหลักที่สำคัญคือ ทานา ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป มีสิ่งบริการสาธารณูปโภคสนับสนุน เช่น ไฟฟ้า ประปา หอกระจายข่าว ตลอดจนถึงอ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านวังยาง มีครูทั้งสิ้น จำนวน 12 คน ใหญ่แยกเป็นวุฒิปริญญาตรีจำนวน 8 คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 4 คน ซึ่งในจำนวนนี้ไม่มีครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งโรงเรียน เป็นครูอาศัยอยู่นอกหมู่บ้านแต่ภายในอำเภอจำนวน 10 คน และเป็นครูที่อาศัยอยู่ต่างอำเภอ จำนวน 2 คน มีจำนวนนักเรียนเมื่อปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งสิ้น 334 คน โดยแบ่งเป็นระดับ ก่อนประถมศึกษาจำนวน 62 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 206 คน และระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นจำนวน 66 คน นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนนี้ เปิดทำการสอน ส่วนที่เหลือบางส่วนได้ศึกษา ทางไกลกับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ปีการศึกษา ย้อนหลัง (2537 - 2539) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยทุกกลุ่มประสบการณ์ พบว่า นักเรียน ทำคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุดในปีการศึกษา 2538 คือได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.67

โรงเรียนบ้านวังยาง ได้รับการคัดเลือกให้โรงเรียนเข้าโครงการปฏิบัติการศึกษาเพราะ อยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษา อัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนอยู่ใน ระดับต่ำ และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ มีครุภัณฑ์สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดีโอ เทป วิทย์ โทรทัศน์ จักรเย็บผ้า เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ตลอดจนอุปกรณ์พลานามัยต่าง ๆ มีน้ำย้อม น้ำยาระบาย น้ำฝน วัสดุปลูก ไก่ตบ บริโภคตลอดปี มีไฟฟ้าใช้ครบทุกห้องเรียน ด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนการ ดำเนินงานตามโครงการปฏิบัติการศึกษา ส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณแผ่นดิน เมื่อพิจารณาเป็น รายหมวด พบว่า ปีงบประมาณ 2540 โรงเรียนได้รับงบประมาณทุกหมวดเพิ่มขึ้น

6) โรงเรียนบ้านขัวไม้แก่น

โรงเรียนบ้านขัวไม้แก่น ตั้งอยู่บ้านขัวไม้แก่น หมู่ที่ 2 ตำบลหนองกินเพล อำเภอดงรัก จังหวัดอุบลราชธานี เขตบริการครอบคลุม 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 มีจำนวน ครุวัเรียนโดยประมาณ 186 ครุวัเรียน โรงเรียนห่างจากอำเภอประมาณ 12 กิโลเมตร และ ห่างจากจังหวัดประมาณ 16 กิโลเมตร โรงเรียนมีอาคารถาวรจำนวน 3 หลัง มีอาคาร ประกอบและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ คือ อาคารเอนกประสงค์ และสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ มีห้อง พิเศษ คือ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นโรงเรียนชุมชน และที่ตั้งของศูนย์วิชาการกลุ่ม โรงเรียน เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ และเป็นโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขต ชนบท (กศ.พช.) เคยเป็นโรงเรียนดีเด่นในด้านความสะอาดร่วมระดับจังหวัดปี 2536 และ

เป็นสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระวาทานปี 2538 กิจกรรมด้านอาชีพที่ทางโรงเรียนส่งเสริม คือ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงโค และการปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ลักษณะของชุมชนเป็นหมู่บ้านที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีอาชีพหลักที่สำคัญคือ ทาไร่ ทานา และรับจ้างทั่วไป มีสิ่งบริการสาธารณูปโภคสนับสนุน เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์สาธารณะ หอกระจายข่าว ตลอดจนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านข้าวไม้แก่น มีครูทั้งสิ้น จำนวน 11 คน โดยแยกเป็นวุฒิปริญญาตรีทุกคน เป็นครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งโรงเรียนจำนวน 1 คน เป็นครูที่อาศัยอยู่นอกหมู่บ้านแต่ภายในอำเภอจำนวน 6 คน และเป็นครูที่อาศัยอยู่ต่างอำเภอจำนวน 4 คน มีจำนวนนักเรียนเมื่อปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งสิ้น 145 คน โดยแบ่งเป็นระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 41 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 134 คน นักเรียนผ่านในทุกรอบละ 80 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนในเขตบริการ ส่วนที่เหลือบางส่วนได้ศึกษาทางไกลกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนนี้เปิดทำการสอน จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง (2537 - 2539) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยทุกกลุ่มประสิทธิภาพ พบว่า นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุดในปีการศึกษา 2538 คือได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.27

โรงเรียนบ้านข้าวไม้แก่น ได้รับการคัดเลือกให้โรงเรียนเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา เพราะอยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากที่สุด เป็นศูนย์กลางของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ มีควมเกื้อหนุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ วิทยุ โทรทัศน์ จักรเย็บผ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนอุปกรณ์พลานามัยต่าง ๆ มีน้ำบาดาล น้ำฝน ไร่ปลูกโคกระบือตลอดปี มีไฟฟ้าใช้ครบทุกห้องเรียน ด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณแผ่นดิน เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่า ปีงบประมาณ 2540 โรงเรียนได้รับงบประมาณทุกหมวดเพิ่มขึ้น

7) โรงเรียนบ้านหนองกินเพล

โรงเรียนบ้านหนองกินเพล ตั้งอยู่บ้านหนองกินเพล หมู่ที่ 3 ตำบลหนองกินเพล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เขตบริการครอบคลุม 2 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 8 มีจำนวนครัวเรือนโดยประมาณ 405 ครัวเรือน โรงเรียนห่างจากอำเภอประมาณ 17 กิโลเมตร

และห่างจากจังหวัดประมาณ 21 กิโลเมตร โรงเรียนนี้อาคารถาวรจำนวน 2 หลัง มีอาคารประกอบและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ คือ อาคารเอนกประสงค์ และสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ มีห้องพิเศษคือ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา และห้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ และเป็นโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) เคยเป็นโรงเรียนดีเด่นในด้านต่าง ๆ คือ โรงเรียนที่จัดกิจกรรมประชาธิปไตยดีเด่นระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2531 โรงเรียนดีเด่นขนาดกลางระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2540 เป็นต้น กิจกรรมด้านอาชีพที่ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมคือ การปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ลักษณะของชุมชนเป็นหมู่บ้านกำลังพัฒนา และหมู่บ้านแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ซึ่งมีอาชีพหลักที่สำคัญ คือการทอผ้า ทาไร่ และรับจ้างทั่วไป มีสิ่งบริการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์สาธารณะ สถานีอนามัย หอกระจายข่าว ตลอดจนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านหนองกินเพล มีครูทั้งสิ้นจำนวน 15 คน โดยแยกเป็นวุฒิปริญญาตรีจำนวน 11 คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 4 คน ยังไม่มีครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งโรงเรียน อาศัยอยู่นอกหมู่บ้านแต่ภายในอำเภอจำนวน 9 คน และเป็นครูที่อาศัยอยู่ต่างอำเภอจำนวน 6 คน มีจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2539 จำนวนทั้งสิ้น 331 คน โดยแบ่งเป็นระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 49 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 169 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 113 คน นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 95 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนนี้เปิดทำการสอน ส่วนที่เหลือได้ศึกษาทางไกล กับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ปีการศึกษาย้อนหลัง (2537 - 2539) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยทุกกลุ่มประสบการณ์ พบว่า นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุดในปีการศึกษา 2537 คือได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 76.71

โรงเรียนบ้านหนองกินเพล ได้รับการคัดเลือกให้โรงเรียนเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา เพราะมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากที่สุด และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ มีครูภักดีสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดีโอ วิทยุ โทรทัศน์ จักรเย็บผ้า ตลอดจนอุปกรณ์พลานามัยต่าง ๆ มีน้ำประปา น้ำฝน ใ้อุปโภคบริโภคตลอดปี มีไฟฟ้าใช้ครบทุกห้องเรียน ด้านการเงินและงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณแผ่นดินในรูปของเงินอุดหนุน

เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่า ในปีงบประมาณ 2540 โรงเรียนได้รับงบประมาณลดลง คือ หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินสิ่งก่อสร้าง และหมวดค่าตอบแทน วัสดุสิ้นเปลือง ส่วนหมวดเงินอุดหนุน ค่าอาหารเสริม (นม) โรงเรียนได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น

โดยสรุปแล้ว สภาพทั่วไปของชุมชนและโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าโครงการปฏิบัติการ ศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม มีเชตบริการ ครอบคลุมหลายหมู่บ้าน มีอาคารเรียนและอาคารประกอบค่อนข้างเพียงพอ มีห้องเรียนและห้องพิเศษที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เป็นที่ตั้งของศูนย์วิชาการ กลุ่มจำนวน 2 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านธาตุ และโรงเรียนบ้านขัวไม้แก่น ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ตลอดจนเปิดการสอน การศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งดำเนินการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางราชการจัดขึ้นในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ตามกำลังความสามารถและความพร้อมของทางโรงเรียน กิจกรรมด้านอาชีพที่ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมสนับสนุนให้การสอนในโรงเรียน คือ การเลี้ยงปลา การปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ลักษณะชุมชนโดยทั่วไปแล้วเป็นหมู่บ้านที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีอาชีพหลักที่สำคัญคือ การทำนา ทำไร่ และรับจ้างทั่วไป โรงเรียนมีสิ่งบริการด้านสาธารณูปโภคสนับสนุน คือ ไฟฟ้า ประปา ท่อกระจายน้ำ และที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

โรงเรียนปฏิบัติการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ทุกโรงเรียนมีครูทำการสอนครบตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยทุกโรงเรียนไม่มีผู้บริหารหรือครูผู้ทำการสอนที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี วุฒิปริญญาตรีร้อยละ 77.53 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าร้อยละ 22.47 ในจำนวนนี้มีครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งของโรงเรียนร้อยละ 12.32 อาศัยอยู่นอกหมู่บ้านแต่ภายในอำเภอร้อยละ 71.01 และเป็นครูที่อาศัยอยู่ต่างอำเภอร้อยละ 16.67 จากจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2539 แบ่งเป็นระดับก่อนประถมศึกษาร้อยละ 21.54 ระดับประถมศึกษาร้อยละ 65.88 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 12.58 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.14 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาในเขตบริการ คือโรงเรียนเดิมซึ่งเปิดทำการสอนหรือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวง

ศึกษาธิการ ตลอดจนมีบางส่วนที่ศึกษาต่อการศึกษาผู้ใหญ่ ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดดำเนินการ

โรงเรียนส่วนใหญ่ที่ได้รับการคัดเลือกในโรงเรียนเข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา เพราะมีความพร้อมด้านต่าง ๆ มากที่สุด โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของกลุ่ม และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมจังหวัด (คศ.วจ.) มีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนค่อนข้างพร้อม มีแหล่งน้ำอุปโภค บริโภคตลอดปี ด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ทุกโรงเรียนจะได้รับงบประมาณแผ่นดินซึ่งจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด และเงินบริจาคในรูปของผ้าป่าเพื่อการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดพบว่า ปีงบประมาณ 2540 โรงเรียนได้รับงบประมาณในหมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุลดลง ส่วนหมวดเงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม) โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับเพิ่มขึ้น

4.2 ผลการสอบถามสภาพการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 บรากรูผลดังต่อไปนี้

- 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงาน โดยภาพรวมปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความความคิดเห็นของนักเรียน
เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานี โดยภาพรวม

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1) ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา	3.41	1.12	มาก
2) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.58	0.54	มากที่สุด
3) ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน	3.39	0.97	มาก
4) ด้านระบบบริหารการศึกษา	3.43	0.62	มาก
รวม	3.45	0.81	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมของสภาพการดำเนินงานในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา
ปีการศึกษา 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับ "มาก" และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของ
นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพการดำเนินงานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษามากที่สุด รองลงมา
คือ ด้านระบบบริหารการศึกษา และด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่นักเรียน
ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

2) ผลการวิเคราะห์หัตถ์มุลสภาพการดำเนินงานด้านโรงเรียนและสถานศึกษา บวกไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงานคณะกรรมการศึกษาอำนวยการบริหาร สำนักงานคณะกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1) โรงเรียนได้มีการปรับปรุงซ่อมอาคารเรียน อาคารประกอบให้อยู่ในสภาพปัจจุบัน	3.50	0.58	มาก
2) โรงเรียนได้รักษาความสะอาด ร่มรื่น ปราศจากฝุ่น มลภาวะอื่น ๆ	3.24	0.76	มาก
3) การจัดให้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ซึ่งมีอุปกรณ์เพียงพอ และมีความพร้อมต่อการใช้งาน	3.27	0.77	มาก
4) โรงเรียนมีการซ่อมแซม บำรุงรักษาครุภัณฑ์ และสื่อการสอนให้มีความพร้อมต่อการใช้งาน	3.36	0.73	มาก
5) โรงเรียนได้จัดให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน	3.40	0.62	มาก
6) นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการเรียนการสอน	3.61	3.25	มากที่สุด
รวม	3.41	1.12	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาพรวมของผลการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา อยู่ในระดับ "มาก" และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้จัดให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ การที่โรงเรียนได้มีการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบให้อยู่ในสภาพปัจจุบัน ส่วนงานที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านโรงเรียนและสถานศึกษาเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านการรักษาความสะอาด ร่มรื่นปราศจากฝุ่นและมลภาวะอื่น ๆ

3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา บรวกอยู่ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1) ครู-อาจารย์มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.74	0.46	มากที่สุด
2) ครู-อาจารย์มีความใกล้ชิด และเป็นกันเองกับนักเรียน	3.28	0.63	มาก
3) ครู-อาจารย์เอาใจใส่กับนักเรียนที่เรียนช้าและหาทางซ่อมเสริมให้	3.60	0.58	มากที่สุด
4) ครู-อาจารย์มีความรัก-สามัคคีกันภายในโรงเรียน	3.56	0.54	มากที่สุด

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ ความคิดเห็นของนักเรียน
เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนปฏิบัติการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
5) โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนที่ขาดแคลนได้รับ ทุนการศึกษา	3.73	0.49	มากที่สุด
รวม	3.58	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาพรวมของผลการดำเนินงานโรงเรียนปฏิบัติการศึกษา ปีการศึกษา 2539 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับ "มากที่สุด" และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ครู-อาจารย์มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ การที่โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนที่ขาดแคลนได้รับทุนการศึกษา ส่วนงานที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย คือ การที่ครู-อาจารย์ มีความใกล้ชิดและให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน

4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนบวรการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจูงใจให้นักเรียนอยากเรียน	3.32	0.62	มาก
2) นักเรียนได้ช่วยเหลือกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	3.57	0.51	มากที่สุด
3) นักเรียนได้มีโอกาสเรียนกับบุคลากรภายนอกที่โรงเรียน: ศึกษาดูงาน	3.17	3.39	มาก
4) นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย	3.48	0.51	มาก
5) นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า	3.75	0.46	มากที่สุด
6) นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.04	0.75	มาก
7) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนของตน	3.43	0.57	มาก
รวม	3.39	0.97	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาพรวมของผลการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับ "มาก" และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้ามากที่สุด รองลงมาคือ การที่นักเรียนได้ช่วยเหลือกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ส่วนงานที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เป็นอันดับสุดท้าย คือ การที่นักเรียนได้มีโอกาสเรียนกับบุคลากรภายนอกที่โรงเรียนเชิญมาสอน และการที่นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานด้านระบบบริหารการศึกษา ปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านระบบบริหารการศึกษา

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1) ผู้บริหารให้ความดูแล เอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารภายในโรงเรียน	3.51	0.55	มากที่สุด
2) ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในโรงเรียน	3.12	0.71	มาก
3) ผู้บริหารสนใจในการปรับปรุง พัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.64	0.56	มากที่สุด

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ ความคิดเห็นของนักเรียน
เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
ด้านระบบบริหารการศึกษา (ต่อ)

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
4) โรงเรียนปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานในการ รักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน	3.37	0.65	มาก
5) ผู้บริหารได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	3.51	0.64	มากที่สุด
รวม	3.43	0.62	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาพรวมของผลการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 ด้านระบบบริหารการศึกษา อยู่ในระดับ "มาก" และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารสนใจในการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ การที่ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการให้ความดูแลเอาใจใส่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารภายในโรงเรียน ส่วนงานที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านการบริหารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย คือ การที่ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในโรงเรียน

4.3 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะ

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่ม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานของโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี บปรากฏผลดังนี้

1) ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา

(1) สภาพการดำเนินงาน

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาทุกโรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการปฏิรูป โดยผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษานโยบายของโครงการปฏิรูปการศึกษา พร้อมกับจัดทำลงในเล่มเดียวกับแผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อรับบริการนักเรียน มีการกำหนดเขตพื้นที่ชัดเจน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเขตบริการกว้างขึ้น และโรงเรียนได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ตลอดจนด้านบุคลากร ซึ่งในการนี้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่แล้ว การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ทุกโรงเรียนได้จัดทำโดยได้แบ่งเขตพื้นที่ให้นักเรียนในแต่ละชั้นรับผิดชอบ มีครูซึ่งเป็นครูประจำชั้นคอยควบคุมดูแล การแต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนทุกโรงเรียนได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 ครบตามจำนวนที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร/คณะครู, ผู้ปกครองและศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน เป็นต้น มีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการช่วยเหลือกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความจำเป็น ส่วนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา ทุกโรงเรียนได้ตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และรายงานผลต่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบทุกเดือน ตามแบบรายงานที่กำหนด

กรรมการโรงเรียนและนักเรียน เห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาทุกโรงเรียนได้มีการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน โดยมีการดำเนินการปรับปรุงใน 2 ลักษณะคือ การร่วมมือกันระหว่างคณะกรรมการโรงเรียนทุกคน ขอความร่วมมือกับชุมชนมาช่วยเหลือในการดำเนินการ และตกลงว่าจ้างกับผู้รับจ้างให้มาดำเนินการ โดยคณะกรรมการคอยควบคุมดูแลการทำงานให้สำเร็จตามที่ตกลงไว้ การดูแลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน นักเรียนได้รับผิดชอบตามพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งมีครูประจำชั้นคอยควบคุมดูแล คณะกรรมการโรงเรียนในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่า ได้เข้าร่วมประชุมตามความจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งจัดขึ้นอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(2) ปัญหา

ปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผนงานที่เตรียมไว้ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ และการจัดสรรงบประมาณล่าช้า ไม่ทันตามกำหนดเวลาที่ต้องการ จำนวนบุคลากรมีจำกัด ต้องรับภาระในการจัดการสอนทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ตลอดจนต้องรับผิดชอบโครงการส่งเสริมที่หน่วยงานต้นสังกัดให้ดำเนินการอีก การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อรับบริการนักเรียน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนหลายระดับ มีเขตบริการหลายหมู่บ้าน นักเรียนต้องเดินทางมาเรียนเป็นระยะทางไกล โดยเฉพาะในฤดูฝนจะมีปัญหานักเรียนขาดเรียนอย่างมาก การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์มีจำนวนจำกัด และครูผู้สอนไม่พัฒนา ขาดแรงจูงใจจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร ด้านอาคารสถานที่พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนห้องเรียนจำกัด บางโรงเรียนไม่มีอาคารอเนกประสงค์สำหรับใช้ทำกิจกรรมหรือจัดประชุม และสภาพของห้องเรียนระดับก่อนประถมศึกษายังไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่าครูผู้สอนไม่ได้สอนตามความรู้ ประสบการณ์ หรือวุฒิทางการศึกษาที่ได้รับ การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีปัญหาด้านงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ในด้านการจัดปรับปรุงตกแต่ง ตลอดจนทักษะด้านการเขียนป้ายคำคม คติพจน์ คำขวัญต่าง ๆ ด้านคณะกรรมการโรงเรียน พบว่า การศึกษาขี้น้อย ไม่มีวิสัยทัศน์ในการปรับปรุงพัฒนาเท่าที่ควร ไม่มีเบี้ยเลี้ยงในการประชุม ส่วนการควบคุม กำกับ และประเมินผล พบว่าโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ส่วนปัญหาที่กรรมการโรงเรียนและโรงเรียน พบว่าในการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนเป็นปัจจุบัน ซึ่งขอความร่วมมือกับชุมชนเข้ามาดำเนินการ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว โดยบางรายต้องออกไปทำงาน รับจ้าง หรือติดภารกิจที่จำเป็นของตนเอง จึงไม่มีเวลาที่จะร่วมปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารเรียน อาคารประกอบ หรืองานที่โรงเรียนขอความร่วมมือได้ การดูแลสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ที่นักเรียนต้องรับผิดชอบในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย หากนักเรียนพบสิ่งสกปรกบริเวณที่ตนเองไม่ต้อง

รับผิดชอบแล้วจะไม่ดำเนินการ การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อรับบริการนักเรียน เนื่องจากมีเขตบริการหลายหมู่บ้าน นักเรียนต้องเดินทางไกลและลำบาก โดยเฉพาะฤดูฝน จึงทำให้นักเรียนขาดเรียนมาก

(3) ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารโรงเรียน/ครูผู้สอน ได้ให้ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการคือ ในการปรับปรุงอาคารเรียน อาคารประกอบ ควรว่าจ้างช่างที่มีความรู้ มีความชำนาญในงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้นๆ ควรมีงบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงานทุกๆ ปี การดูแลสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน การปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างจริงจัง และเนื่องจากมีเขตบริการหลายหมู่บ้าน ควรมีงบประมาณในการจัดยานพาหนะ ซึ่งอาจจะในรูปแบบรถรับส่งนักเรียน หรือในรูปแบบของจักรยานยืมเรียน

ส่วนกรรมการโรงเรียนและนักเรียน ได้ให้ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการ คือ ควรจัดสวัสดิการในเรื่องการเดินทางมาเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อลดปัญหาการขาดเรียน และให้อุปกรณ์การเรียนการสอน

2) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

(1) สภาพการดำเนินงาน

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารโรงเรียน คณะครูผู้ทำการสอนได้พัฒนาการทำงานของตน โดยการเข้ารับการอบรมตามโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานทางการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นๆ จัดขึ้น เพื่อสนับสนุนส่งเสริมความก้าวหน้าของข้าราชการครู โดยการจัดทำผลงานทางวิชาการ การส่งเสริมให้เข้าร่วมประกวดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางอำเภอ หรือจังหวัดดำเนินการ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาตนเอง โดยการสอบเพื่อเลื่อนตำแหน่ง และการสอบเข้าศึกษาต่อเพื่อเพิ่มคุณวุฒิให้สูงขึ้น การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยเชิญวิทยากรบุคคลภายนอกที่มีในท้องถิ่นมาทำการสอน ซึ่งโรงเรียนได้เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติเงินค่าตอบแทนให้ การจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ ทุกโรงเรียนจัดทำในลักษณะกองทุนสวัสดิการให้กัยืมดอกเบี้ยต่ำ และจัดทำในรูปแบบของสหกรณ์โรงเรียน เพื่อจำหน่ายสินค้าราคาถูกแก่สมาชิก

กรรมการโรงเรียนและนักเรียน เห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการปฏิบัติการศึกษา ในเรื่องของการทำงานของคณะครู ส่วนใหญ่มาทำงานสม่ำเสมอ เนื่องจากข้าราชการครูส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ภายในอำเภอ ระยะทางจากบ้านพักถึงโรงเรียนไม่เกิน 20 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก จึงทำให้ไม่มีปัญหาในการเดินทางไปปฏิบัติราชการ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า พร้อมทั้งได้เชิญวิทยากรบุคคลภายนอกมาทำการสอน โดยได้ค่าตอบแทนตามที่โรงเรียนได้เสนอขอเบิกงบประมาณจากส่วนราชการ ส่วนการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียนได้มีโอกาสดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดี ความประพฤติเรียบร้อย ขาดแคลนทุนทรัพย์ แต่ค่อนข้างมีทุนทรัพย์จำกัด จึงจัดให้ตามกำลังความสามารถ

(2) ปัญหา

ปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการปฏิบัติการศึกษา ส่วนใหญ่มีงบประมาณในการอบรม สัมมนา เพื่อปรับปรุงงานในหน้าที่จำนวนน้อย ไม่เพียงพอ จึงทำให้ต้องใช้งบประมาณของตนเอง ซึ่งมีจำกัดอยู่แล้ว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ และการอบรมควรใช้เวลาที่นอกเหนือจากเวลาจัดการเรียนการสอนหรือระหว่างปิดภาคเรียน เพื่อไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าค่าตอบแทนวิทยากรมีจำนวนจำกัด และถูกตัดงบประมาณในส่วนนี้ ทำให้โรงเรียนจัดหาผู้ที่มาทำการสอนได้ค่อนข้างยาก ส่วนด้านการจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลทางโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยมีคณะกรรมการร่วมรับผิดชอบ ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

ส่วนปัญหาที่กรรมการนักเรียนและนักเรียน พบว่า จากการทํางานของคณะครูมีความขัดแย้งกันบ้าง แต่ไม่ถึงกับเป็นปัญหาคือระบบบริหาร หรือการปฏิบัติราชการ การสอนซ่อมเสริมของครูผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ค่าตอบแทนวิทยากรบุคคลภายนอกที่จัดสรรให้ล่าช้า และไม่เพียงพอกับชั่วโมงที่ทำการสอน ทำให้โรงเรียนจัดหาผู้ทำการสอนได้ยากสำหรับการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กมีสํมาเสมอ ซึ่งแล้วแต่โอกาสที่จะมีผู้มามอบให้ หรือความสามารถของผู้บริหารที่จะหามาได้ ปีละ 2-3 ทุน ทุนละ 300-500 บาท

(3) ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารโรงเรียน/ครูผู้สอน ได้ให้ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการคือ ควรจัดครูที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช่วยประชาสัมพันธ์ในการดำเนินการของโรงเรียนเป็นประจำ ส่งเสริมปลูกจิตสำนึก

ข้าราชการครูในการปฏิบัติราชการเต็มกำลังความสามารถ และจัดหาทุนสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกสูงสุดตามศักยภาพ

ส่วนกรรมการโรงเรียนและนักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการคือ ควรจัดสรรค่าตอบแทนวิทยากรบุคคลภายนอกให้เพียงพอ และควรดำเนินการสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอตลอดจนจัดหาทุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

3) ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

(1) สภาพการดำเนินงาน

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่ได้จัดทำแผนพัฒนางานวิชาการ โดยมีครูวิชาการโรงเรียนเป็นคณะทำงานจัดทำในลักษณะรูปเล่ม รวมไว้กับแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินการสอนวิชาที่พื้นฐาน ทุกโรงเรียนได้เปิดทำการสอนให้กับนักเรียน ตามความพร้อมของทางโรงเรียน เช่น การสอนงานเกษตรในโรงเรียน การถนอมอาหาร การเสริมสวย การเชื่อมโลหะ เป็นต้น โดยงานบางอย่างทางโรงเรียนได้เชิญวิทยากรบุคคลภายนอกมาทำการสอน การส่งเสริมประชาธิปไตยทุกโรงเรียนได้ดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด ซึ่งมีบางโรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดในระดับจังหวัดปี 2539 การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนทุกโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยใช้สื่อการสอน เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ตลอดจนการทากิจกรรมที่มอบหมายเป็นอย่างมาก โรงเรียนมีการพัฒนาผู้เรียน โดยการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง (แฟ้มสะสมงาน) ซึ่งได้ให้ครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการฝึกอบรมในการดำเนินงาน แล้วดำเนินการทุกห้องเรียน ส่วนการที่ให้ห้องอื่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้เชิญคณะกรรมการเข้าร่วมประชุม แต่ผลการดำเนินงานส่วนใหญ่ยังติดอยู่กับที่ทางโรงเรียนเป็นผู้เสนอ

กรรมการโรงเรียนและนักเรียนเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอน จัดครูเข้าสอนตามความถนัด และคุณวุฒิทางการศึกษา การสอนในระดับมัธยมต้น มีครูรับผิดชอบตามสายชั้น โรงเรียนได้จัดห้องสมุดไว้สำหรับค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย การดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดมอบหมายให้ดำเนินการ ผู้บริหารและคณะครูได้แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ

(2) ปัญหา

ปัญหาที่ผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินงานตามโครงการ
ปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำแผนพัฒนางานวิชาการแยกต่างหาก จึงทำให้มองภาพการ
วิเคราะห์งานวิชาการไม่ชัดเจนเท่าที่ควร การดำเนินการสอนวิชาที่พื้นฐาน พบว่าปัญหาส่วนใหญ่
ขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียน เช่น ขาดแคลนพื้นที่ทำการเกษตร ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้
ความชำนาญในเรื่องที่ดำเนินการอย่างแท้จริง อุปสรรคที่ทางราชการจัดส่งให้ไม่มีคุณภาพ ตลอดจน
ไม่มีห้องปฏิบัติการเป็นเอกเทศ เป็นต้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า
เด็กนักเรียนยังไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร มีหลายวัย เนื่องจากเปิดการสอนหลายระดับ คือ
ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียน
การสอน พบว่า ครูผู้สอนไม่มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนอย่างจริงจัง การพัฒนาผู้เรียนโดยให้ผลการเรียนสะสม (แฟ้มสะสมงาน) ที่
โรงเรียนกำลังดำเนินการครูผู้สอนยัง ไม่มีความชัดเจนพอ และการให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม
ในการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน พบว่าคณะกรรมการและชุมชนยัง ไม่มีความพร้อม
ที่จะพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรได้

ส่วนปัญหาที่กรรมการโรงเรียนและนักเรียนพบว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ยังมีครูผู้สอนบางส่วนยังยึดติดกับวิธีการสอนแบบเดิม ไม่ปรับปรุงพัฒนาเท่าที่ควร อาคารเรียน
อาคารประกอบ ตลอดจนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม
ห้องสมุดโรงเรียนมีการจัดเก็บไม่เป็นระบบ และมีจำนวนหนังสือไม่เพียงพอที่จะศึกษาค้นคว้า การ
ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมที่เห็นได้เด่นชัด

(3) ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารโรงเรียน/ครูผู้สอน ได้ให้ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการ คือ ควรให้ครูผู้
ทำการสอนเอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้
ฝึกปฏิบัติจริง ส่งเสริมการแนะแนวเพื่อช่วยเหลือนักเรียนตามความสนใจ ความถนัด และติดตามผล
อย่างแท้จริง ควรเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้มากขึ้น เพื่อจะได้ศึกษาอย่าง
กว้างขวาง

ส่วนกรรมการโรงเรียนและนักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการ ควรเพิ่ม
งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้มากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง

4) ด้านระบบบริหารการศึกษา

(1) สภาพการดำเนินงาน

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการปฏิรูปการศึกษาทุกโรงเรียนได้พัฒนาการบริหารงาน โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดเก็บงานให้เป็นระบบ มีการใช้สื่อทางไกลช่วยสอน ส่วนการเก็บข้อมูลในคอมพิวเตอร์ กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ ทุกโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณต่าง ๆ ตลอดจนการจัดหาทุนช่วยสนับสนุนในรูปของผ้าป่าการศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน สำหรับการส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษานั้น ทุกโรงเรียนยังไม่ได้ดำเนินการ อาจจะเป็นเพราะชุมชนยัง ไม่มีความพร้อมในส่วนนี้ โรงเรียนได้รับงบประมาณทางการศึกษาเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นงบประมาณที่ทางราชการจัดสรรไว้ในรูปของเงินอุดหนุน มีคณะกรรมการร่วมรับผิดชอบ การดำเนินการเป็นไปตามระเบียบของกาใช้เงิน ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ ทุกโรงเรียนได้สรุปผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรุปผลและรายงานสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อไป

กรรมการโรงเรียนและนักเรียนเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนได้เอาใจใส่ในการดำเนินการ โดยเชิญคณะกรรมการโรงเรียนเข้ามาประชุมปรึกษาหารืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ได้มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความเหมาะสม โดยไม่อาศัยงบประมาณของทางราชการ ซึ่งมีบางโรงเรียนเคยชนะเลิศในการคัดเลือกเพื่อเป็นโรงเรียนดีเด่นระดับจังหวัดในปี 2539

(2) ปัญหา

ปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการปฏิรูปการศึกษา พบว่า การบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ผู้บริหารตลอดจนครูผู้รับผิดชอบยังเคยชินกับระบบงานเดิม รับผิดชอบงานหลายด้าน ตลอดจนยัง ไม่มีความชัดเจนพอที่จะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนพบว่าชุมชนไม่มีความพร้อมในส่วนนี้ เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องออกไปหาเลี้ยงชีพ ส่วนด้านงบประมาณในการลงทุนทางการศึกษา ส่วนใหญ่จะได้จากงบประมาณของทางราชการตามยอดงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากต้นสังกัด และงบประมาณที่หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกมอบไว้ในรูปของผ้าป่าการศึกษา ซึ่งแต่ละปีจะได้รับจำนวนไม่แน่นอน

ส่วนปัญหาที่กรรมการโรงเรียนและนักเรียน พบว่า ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ชุมชน บางส่วนไม่พร้อมในการให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะต้องทำอย่างช้าเพื่อจนเจ็นครอบครัวความเกินอยู่ มีนักเรียนบางส่วนที่จบการศึกษามาถึงขั้นแล้ว ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่อาศัยอยู่ภายในหมู่บ้าน ชักนำไปให้นักเรียนมีความประพฤติไม่เหมาะสม

(3) ข้อเสนอนะ

ผู้บริหารโรงเรียน/ครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอนะที่ควรดำเนินการคือ ทุกฝ่ายควรตระหนักในการกิจ หน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง พยายามหาหน้ที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ควรจัดแนะแนวเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ และนอกระบบโรงเรียน และหาทางประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับมาตรฐาน คุณภาพของการจัดการศึกษา และศักยภาพของเยาวชนของชาติต่อไป

ส่วนกรรมการโรงเรียนและนักเรียนได้ให้ข้อเสนอนะที่ควรดำเนินการ ควรจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมงานด้านอาชีพเพิ่มมากขึ้น และควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างหลากหลาย